

Miljödepartementet

Naturvårdsverket
106 48 STOCKHOLM

Prövning enligt 7 kap. 29 § miljöbalken avseende bekämpning av stickmygglarver i Dalälvens översvåmningsvåtmarker, Heby, Tierps, Älvkarleby, Sala, Avesta, Gävle och Sandvikens kommuner

Regeringens beslut

Regeringen tillåter att Naturvårdsverket lämnar tillstånd enligt 7 kap. 28 a § miljöbalken till spridning av VectoBac G från helikopter och för hand för bekämpning av stickmygglarver under maj–augusti 2014 såvitt avser de Natura 2000-områden som omfattas av Nedre Dalälvens Utvecklings AB:s (NEDAB) ansökan, daterad den 25 november 2013, där mängden stickmyggor vid något mättillfälle har uppgått till minst 5 000 per fälla och fångstnatt. I de områden där vitryggig hackspett häckar får bekämpning av stickmygglarver ske endast under juni–augusti 2014. Naturvårdsverket ska fastställa områdenas närmare avgränsning.

Tillståndet ska förenas med villkor om att bekämpningen ska följas upp.

Tillståndet får inte avse bekämpning som går utöver vad som är nödvändigt för att göra situationen uthärdlig under sommarsäsongen 2014. Bekämpning får utföras vid högst fyra tillfällen per område.

Ärendet

NEDAB har, i en skrivelse daterad den 25 november 2013, hos Naturvårdsverket ansökt om dispens från förbudet i 14 kap. 7 § första stycket miljöbalken mot spridning av biologiska bekämpningsmedel från luftfartyg för spridning av VectoBac G mot stickmygglarver i Dalälvens översvåmningsområden från helikopter och för hand. NEDAB har även ansökt om tillstånd enligt 7 kap. 28 a § miljöbalken för verksamheten. Ansökningarna avser spridning av totalt 178 600 kg VectoBac G, varav högst 90 000 kg inom angivna s.k. Natura 2000-områden. Spridning ska enligt ansökningarna ske från helikopter och för hand högst fyra gånger per område under perioden maj–augusti 2014. Förslag på uppföljning för myggbekämpningen under 2014 har bifogats ansökan.

Ansökningarna avser ett område om 9 558 hektar, varav 3 317 hektar är skyddade i form av Natura 2000-områden, dvs. områden som regeringen har förklarat som särskilda skyddsområden enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/147/EG om bevarande av vilda fåglar, det s.k. fågeldirektivet, eller som särskilda bevarandeområden enligt rådets direktiv 92/43/EEG om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter, det s.k. art- och habitatdirektivet. I området finns Färnebofjärdens nationalpark och ett flertal naturreservat. Delar av området ingår dessutom i områden som av berörda myndigheter pekats ut som riksintresse för naturvården och kulturmiljövården enligt 3 kap. 6 § miljöbalken. Området omfattas även av särskilda hushållningsbestämmelser enligt 4 kap. miljöbalken. Dalälven-Färnebofjärden är dessutom klassificerat som Ramsarområde, dvs. området har pekats ut som en värdefull våtmark enligt konventionen om våtmarker av internationell betydelse, i synnerhet som livsmiljö för våtmarksfåglar.

Naturvårdsverket har bedömt att det saknas förutsättningar för att lämna tillstånd enligt 7 kap. 28 b § miljöbalken till den sökta verksamheten och att tillstånd därför endast kan ges efter regeringens tillåtelse enligt 7 kap. 29 § miljöbalken. Verket har med stöd av 19 kap. 2 § miljöbalken överlämnat frågan om att tillåta bekämpning av stickmygglarver i Dalälvens översvämningsvåtmarker till regeringen för avgörande enligt 7 kap. 29 § miljöbalken.

Till ärendet har fogats en miljökonsekvensbeskrivning.

Ärendet avser Natura 2000-områdena Kungsgårdsholmarna (SE0620160), Hallaren (SE0250171), Färnebofjärden nordväst (SE0620234), Färnebofjärden (SE0630190), Färnebofjärden syd (SE0210368), Ista (SE0630191), Östa (SE0210369), Gysinge (SE0630192), Övre Hedesundafjärden (SE0630189), Hedesundafjärden (SE0210366), Pellesberget (SE0210367), Hedesunda (SE0630186), Bredforsen (SE0630187) och Båtfors (SE0210008). Natura 2000-områdenas omfattning framgår av den förteckning som Naturvårdsverket för enligt 15 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. Information om vilka Natura 2000-intressen som avses att skyddas inom områdena finns tillgänglig och lätt sökbar via Naturvårdsverkets webbplats, www.naturvardsverket.se

NEDAB:s skäl för bekämpning

Som skäl för ansökningarna har NEDAB anfört bl.a. följande. Inventering och noggrann kartläggning visar att de översvämningsområden som ingår i ansökan är mycket produktiva kläckningsområden för översvämningsmyggor och kan ge besvärande till olidliga mängder av *Aedes sticticus* och andra översvämningsmyggor. Mängden stickmyggor i området efter översvämningsöverstiger vad de flesta människor någonsin upplevt och översvämningsinträffar approximativt varje till

vart tredje år med en till tre översvämningar per år. Dessa återkommande stora mängder stickmyggor har betydande negativa effekter på såväl boende, besökare som näringsliv. Upprepad exponering för översvämningssmygg kan leda till ångest och depression vilket medför att man kan befara avfolkning. Befolkningen uttrycker tydligt att de oregelbundna återkommande olidliga myggproblemen har betydande negativa effekter på alla aspekter av att leva och bo vid Dalälven med omnejd och att det också finns ett uttryckligt behov av hjälp med bekämpning av översvämningssmygg. Stickmyggor vid Nedre Dalälven bär på Sindbisvirus, ett myggburet fågelvirus som även infekterar människor och ger Ockelbosjukan med hud- och ledproblem. En studie av harpest i Dalarna visar stark koppling till stickmyggor.

Bti är ett biologiskt bekämpningsmedel med mycket låg risk för negativa effekter på övrig fauna. En kvantitativ ekologisk riskvärdering visar att myggbekämpning med VectoBac G som utförs med avsedd dos endast kan medföra en obetydlig risk för negativa ekologiska effekter. Användning av helikopter vid spridning av VectoBac G i översvämningssområden bedöms inte medföra någon betydande negativ inverkan på häckande storfåglar.

Av miljökonsekvensbeskrivningen framgår bl.a. att människor som vistas i områden där det fångas ett par hundra stickmyggor per fällnatt anser sällan att myggen är något problem, men vid fångster på approximativt 500 till 1 000 per fällnatt anser många att det blir påfrestande. Ungefär 2 000 stickmyggor per fällnatt kan ses som ett riktvärde för när fleralet anser sig drabbade av besvärande myggproblem. Ungefär 5 000 stickmyggor per fällnatt kan ses som ett riktvärde för mycket stora myggproblem, men variationen är stor. Approximativt 10 000 stickmyggor per fällnatt kan ses som ett riktvärde för vad samtliga anser är olidliga myggproblem. Bedömningarna bygger på vuxna människors erfarenheter från de miljöer där de aggressiva och dagaktiva arterna av översvämningssmygg dominerar. Barn är känsligare för stickmyggor och blir stressade och på andra sätt negativt påverkade vid lägre mängd stickmyggor.

Baserat på erfarenhet är bedömningen den att bekämpning kan behöva utföras varje till vart annat år med upp till fyra gånger per år, under maj till augusti, för att reducera antalet stickmyggor till en rimlig mängd i detta område. Varje beslut om bekämpning bygger på aktuell information om mängden stickmygglarver och storlek på översvämmade ytor vilket sammantaget används för en bedömning om förväntad produktion av stickmyggor. Larver av stickmyggor har påträffats i de aktuella områdena redan i slutet av april. Vid omfattande översvämningar sprider sig stickmyggorna 5-10 km från kläckningsplatsen och kan även flyga långt.

Naturvårdsverkets yttrande

Boende i vissa områden kring Nedre Dalälven är periodvis hårt drabbade av stora förekomster av översvämningsmygg och Naturvårdsverket ser behovet av att hantera detta problem. Flera remissinstanser med expertkompetens har påpekat att det inte är klarlagt att spridning av bekämpningsmedlet VectoBac G upprepade gånger över stora arealer skadar livsmiljöer eller stör arter som avses att skyddas genom Natura 2000-utpekandet. Det har inte framkommit någon ny kunskap som gör att verkets bedömning skiljer sig från tidigare bedömning. Den uppföljning som genomförts av tidigare bekämpningar har visserligen inte påvisat några oönskade effekter men den uppföljningen har varit av sådant slag att enbart riktigt stora effekter rimligen skulle kunna detekteras. En särskild osäkerhetsfaktor gäller vilka kumulativa effekter användningen av VectoBac G får över tid när bekämpningen genomförs upprepat år efter år. Uppföljningsprogrammet som finns med i ansökan är inte utformat för att besvara dessa frågor. Det är därför mycket viktigt att forskning bedrivs för att ta reda på mer om dessa osäkerhetsfaktorer. Naturvårdsverket bedömer att det råder en stor osäkerhet om risken för oönskade ekologiska effekter vid upprepad och storskalig spridning av aktuellt bekämpningsmedel. Med anledning av detta bedömer verket att det saknas förutsättningar att meddela tillstånd med stöd av 7 kap. 28 a och 28 b §§ miljöbalken.

Det finns ett stort allmänintresse av att bekämpningsåtgärder genomförs. I dagsläget finns kunskap om alternativa lösningar för att långsiktigt lösa problemet med massförekomst av översvämningsmygg. Dessa alternativa lösningar kan dock behöva kompletteras med bekämpning av VectoBac G vissa år. De aktuella alternativa lösningarna hävd och ändrad vattenreglering, kan endast i begränsad utsträckning igångsättas i år och effekter av betydelse av dessa alternativa lösningar, åtminstone när det gäller bete och slätter, kan förväntas först flera år framåt i tiden. Slutsatsen är att det saknas alternativa lösningar för 2014.

För att tillåtelse ska kunna ges av tvingande orsaker som har ett väsentligt allmänt intresse måste rimligen mycket stora myggproblem föreligga. Så kan bedömas vara fallet när förekomst av minst 5 000 stickmyggor alternativt 4 000 översvämningsmygg per fällnatt har påvisats i områden där stora mängder översvämningsmygg förekommer. Enligt det graderingssystem som NEDAB redovisar går gränsen för när människor upplever mycket stora myggproblem vid dessa myggtätheter. Inom det område ansökan avser är totalt sett ca 26 900 människor drabbade, varav ca 15 000 i anslutning till Natura 2000-områdena. För varje enskilt Natura 2000-område är det mellan 300 och 4 700 människor som berörs inom en radie av mellan 2 och 10 km.

Av den miljökonsekvensbeskrivning som sökanden lämnat in framkommer inga nya fakta vad gäller bedömningen av risken för skada på Natura 2000-områdena gentemot tidigare år. Mot bakgrund av föreligg-

ande kunskapsbrist rörande såväl kort- som långsiktiga konsekvenser av användningen av Vectobac G är det, inte möjligt att före bekämpningen vidta några kompensationsåtgärder som fyller någon ändamålsenlig funktion. Om bekämpningen tillåts trots avsaknad av kompensationsmöjligheter bör som villkor för tillståndet gälla att bekämpningen noggrant följs upp för att berörda myndigheter i efterhand om så visar sig nödvändigt ska kunna vidta de åtgärder som behövs.

En eventuell tillåtlighet enligt 7 kap. 29 § miljöbalken bör förenas med de villkor som är nödvändiga. Bekämpning bör inte gå utöver vad som är nödvändigt för att göra situationen uthärdlig under sommaren 2014 i områden med stora mängder översvämningsmygg och så är fallet när förekomst i området av minst 5 000 stickmyggor per fällnatt, alternativt 4 000 översvämningsmygg per fällnatt har påvisats i området. En eventuell tillåtlighet bör vidare förenas med villkor om uppföljning för att klarlägga att bekämpningarna får avsedd effekt och inte skapar oönskade effekter.

Yttranden i tillåtlighetsfrågan

Folkhälsomyndigheten har bl.a. anfört att man delar Naturvårdsverkets uppfattning om att bekämpning av stickmygglarver bör göras. Förslagsvis borde värdet 4 000 myggor per fällnatt användas för den bekämpningsinsats som ansökan avser. Detta för att kunna jämföra resultaten från tidigare bekämpningar.

Havs- och vattenmyndigheten har i yttrandet anfört bl.a. följande. Utvärderingen av myggbekämpningen visar att det finns andra sätt att bekämpa myggproblemen, såsom systematisk hävd av berörda svämo-områden och en översyn av vattenregleringen. Det är dock mycket svårt att redan under 2014 realisera dessa andra bekämpningssätt fullt ut. Det saknas under 2014 alternativa lösningar som helt utesluter användningen av VectoBac G. Myndigheten anser dock att det inte kan uteslutas att det i framtiden blir svårt att uppfylla kriterierna för tillstånd i miljöbalken. Myndigheten bedömer att bekämpningen av stickmygg enbart med hjälp av VectoBac G inte utgör en långsiktigt hållbar lösning. Det finns bl.a. svårigheter att förutse miljökonsekvenserna av storskalig och långvarig bekämpning med bekämpningsmedlet. Osäkerheterna utgår bland annat från det faktum att Bti har visats kunna ha effekter på icke målarter och att målarten på sikt kan utveckla resistens. Myndigheten tillstyrker ansökan förutsatt att en plan för minskning av användandet av bekämpningsmedlet till förmån för andra metoder tas fram av sökanden och redovisas till Naturvårdsverket. En noggrann utvärdering av bekämpningsmedlets reella effekt på myggtätheten i berörda områden bör genomföras. Undersökningar av påverkan på bottenfauna och fisk som är närmast berörda i bekämpningsområdena bör utföras. En sammanfattande rapport som visar ovan nämnda effekter och påverkan bör framarbetas av sökanden och redovisas till Naturvårdsverket.

Jordbruksverket har hänvisat till vad myndigheten svarat på Naturvårdsverkets remiss och anför vidare att man inte har några synpunkter på Naturvårdsverkets hemställan.

Kemikalieinspektionen har hänvisat till vad myndigheten svarat på Naturvårdsverkets remiss i ärendet.

Länsstyrelserna i Dalarnas, Gävleborgs, Uppsala och Västmanlands län har i likalydande skrivelser anført bl.a. följande. Behovet av bekämpning är av stort allmänt intresse. Det är av yttersta vikt att såväl frågan om hävd som frågan om vattenreglering får en långsiktig lösning. Bekämpningen med VectoBac G kommer inte att leda till någon minskning av myggpopulationen och att under flera år använda en produkt vars framtida konsekvenser inte går att fastställa är inte en godtagbar långsiktig lösning. För säsongen 2014 återstår, i väntan på alternativa bekämpningsmetoder, endast att minska myggförekomsten med VectoBac G. Det går att lämna tillstånd med stöd av 7 kap. 29 § miljöbalken. Länsstyrelsen kan inte i dagsläget peka ut några lämpliga kompensationsåtgärder. Det måste finnas en grundläggande strävan att arealen som bekämpas ska vara minimal till ytan men maximalt effektiv. För att tillsynsmyndigheten ska kunna följa upp detta krävs detaljerade rapporter om de eventuella bekämpningsinsatserna. Länsstyrelsen i Dalarnas län har därutöver tillagt att i länet berörs två Natura 2000-områden och i det ena finns prioriterade naturtyper. Länsstyrelsen i Uppsala län har tillagt att i länet berörs nio Natura 2000-områden och i vissa av dem finns prioriterade naturtyper.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap har anført bl.a. följande. Riklig förekomst av översvämningsmyggor är ett allvarligt problem för befolkningen i området och åtgärder för att hantera detta är nödvändigt. Det råder ett stort allmänintresse av att bekämpningsåtgärder genomförs och det saknas alternativa lösningar för årets säsong. De alternativa lösningar som diskuteras är att betrakta som långsiktiga och de kan förväntas ha märkbara effekter först flera år framåt i tiden. Det vore lämpligt att ge tillåtelse till bekämpning som löper över flera säsonger för att på så sätt ge berörda aktörer tid och resurser att intensifiera arbetet med att hitta alternativa lösningar.

Skogsstyrelsen har anført att utifrån den lagstiftning myndigheten har att bevaka så har man varken något att erinra mot de i ansökningarna bedriva verksamheterna eller mot Naturvårdsverkets hemställan.

Stockholms universitet tillstyrker Naturvårdsverkets hemställan.

Socialstyrelsen har inte några synpunkter på remissen.

Sveriges lantbruksuniversitet har i yttrande anført bl.a. att man instämmer i Naturvårdsverkets slutsats att det för närvarande inte finns godtagbara

alternativa lösningar för bekämpning av stickmygglarver i Dalälvens översvämningssvåtmarker och att problemen med stickmygg är av väsentligt allmänintresse för de boende i områdena. Ansökan ska beviljas. Universitetet betonar att ett flertal vetenskapliga studier inte kunnat påvisa några ekologiska risker med användandet av VectoBac G och att den samlade kunskapen och erfarenheten som finns i dagsläget ger stöd för uppfattningen att allvarliga sidoeffekter är osannolika.

Avesta och Heby kommuner har i likalydande skrivelser anfört att de inte har något att erinra mot Naturvårdsverkets hemställan. I avsaknad av någon praktisk genomförbar lösning på problemet bör bekämpning beviljas såsom tidigare år. Det är absolut nödvändigt att myggproblematiken löses. Bekämpningens omfattning bör inte begränsas så att den blir verkningslös. Kommunerna ser positivt på att alternativa lösningar undersöks.

Fortum hänvisar till tidigare ingivet yttrande i anledning av länsstyrelsen i Gävleborgs redovisning till hur myggproblemet i Nedre Dalälven kan hanteras på sikt. Bolaget tillägger att man inte tar ställning till användandet av VectoBac G för myggkontroll och påminner om att vattenreglering inte ökar myggförekomsten.

NEDAB har i yttrande anfört bl.a. att risken för att den vitryggiga hackspetten störs vid spridning av VectoBac G från helikopter är mycket låg.

Regionförbundet Uppsala län anser att bekämpning av stickmygglarver är absolut nödvändig för såväl boende, besökare som näringsliv i området.

Världsnaturfonden WWF (WWF) har anfört bl.a. följande. Det är med stor tillfredsställelse som WWF kan konstatera att arbetet med att komma till rätta med de lokalt tidvis stora förekomsterna av översvämningssmygg i Nedre Dalälven gått in i en ny fas, från kunskapsinhämtande till praktiska förslag på hur problemen ska åtgärdas långsiktigt. Det är viktigt att de förslag som presenterades i projektet "Människor, mygg och natur vid Nedre Dalälven" realiserar. Under den tid som det tar att praktiskt genomföra de föreslagna alternativa åtgärderna anser WWF att man mycket restriktivt ska få använda VectoBac G. Det är viktigt att eventuellt genomförda bekämpningar dokumenteras och utvärderas.

Skälen för regeringens beslut

VectoBac G, med bakterien Bti, är ett biologiskt bekämpningsmedel som är avsett att användas mot larver av översvämningssmygg, *Aedes cinereus*, *Aedes rossicus*, *Aedes vexans*, *Aedes caspius*, *Aedes detritus*, *Aedes dorsalis* och *Aedes sticticus*, i temporärt översvämmade områden. Kemikalieinspektionen har i beslut den 19 mars 2010 funnit att VectoBac G uppfyller förutsättningarna för ett godkännande enligt 14 kap. miljöbalken och har, med stöd av förordningen (2000:338) om biocidpro-

duker, godkänt bekämpningsmedlet. Bekämpning av stickmygglarver med VectoBac G får enligt beslut av Kemikalieinspektionen den 24 juni 2010 om villkorsändring endast utföras i vissa områden, bl.a. i områden där antalet vuxna översvämningsmyggor överstiger 1 000 i en fälla vid åtminstone ett tillfälle (under en fångstnatt) eller 500 vuxna översvämningsmyggor i en fälla (under en fångstnatt) under två av fyra påföljande nätter. Antalet vuxna översvämningsmyggor påvisas genom mätning med koldioxidbetade CDC-fällor. Arterna *Aedes cinereus*, *Aedes rossicus*, *Aedes vexans*, *Aedes caspius*, *Aedes detritus*, *Aedes dorsalis* och *Aedes sticticus* ingår i familjen stickmyggor.

Om den bekämpning som avses med NEDAB:s ansökan på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område, krävs ett särskilt tillstånd enligt 7 kap. 28 a § miljöbalken, ett s.k. Natura 2000-tillstånd, för att få genomföra bekämpningen. Naturvårdsverket ska pröva tillståndsfrågan i samband med att verket prövar frågan om dispens enligt 14 kap. miljöbalken för att få sprida VectoBac G från helikopter.

Ett tillstånd enligt 7 kap. 28 a § miljöbalken får, enligt 28 b § samma kapitel, lämnas endast om bekämpningen ensam eller tillsammans med andra pågående eller planerade verksamheter eller åtgärder inte kan skada den livsmiljö eller de livsmiljöer som avses att skyddas och inte heller medför att den art eller de arter som avses att skyddas utsätts för en störning som på ett betydande sätt kan försvåra bevarandet i området av arten eller arterna. Trots dessa bestämmelser får tillstånd lämnas under de förutsättningar som anges i 7 kap. 29 § miljöbalken, men endast efter regeringens tillåtelse. Av 20 § förordningen om områdesskydd (1998:1252) enligt miljöbalken m.m. framgår att om en tillåtlighetsprövning avser en verksamhet eller åtgärd som kan påverka miljön i ett område som innehåller en prioriterad art eller en prioriterad livsmiljötyp, så får vid prövningen hänsyn endast tas till sådana omständigheter som rör människors hälsa, den allmänna säkerheten, väsentliga miljöskyddsintressen eller andra tvingande förhållanden som har ett allt över-skuggande allmänintresse.

I juni 2013 uppdrog regeringen till Naturvårdsverket att utvärdera effekterna av bekämpningen av översvämningsmyggor med det biologiska bekämpningsmedlet VectoBac G. I uppdraget ingår att utvärdera bekämpningens såväl kortsiktiga som långsiktiga effekter på; målorganismer, biologisk mångfald, inklusive skyddade naturtyper och arter, lokalbefolkningen, husdjur och boskap, friluftsliv samt turism. Naturvårdsverket ska även utreda risken för och följer dels av att målorganismerna blir resistenta mot bekämpningsmedlet, dels av att bekämpningen leder till övergödning. Verket ska även utreda eventuella kumulativa effekter av att bekämpningen upprepas under flera år. Slutredovisning ska ske senast 1 november 2015.

Regeringen gav 2010 ett uppdrag till Länsstyrelsen i Gävleborgs län att redovisa hur den tillsammans med övriga berörda länsstyrelser, kommuner och andra aktörer, inom ramen för regionala landskapsstrategier, arbetar för att problemen med massförekomst av översvämningssmyggor i Nedre Dalälvsområdet långsiktigt ska kunna hanteras. Av länsstyrelsens redovisning av uppdraget framgår bl.a. att genom en kombination av förebyggande åtgärder och kompletterande bekämpning med Bti kan myggproblemet hanteras på lång sikt med minskad risk för negativa effekter på miljön. De förebyggande åtgärderna är hävd (slätter och bete) samt en förändrad reglering av Dalälven som minskar översvämningar på de myggproducerande områdena sommartid. Redovisningen har remitterats och remissvaren ska lämnas till Miljödepartementet i juni 2014.

Regeringen konstaterar att miljökonsekvensbeskrivningen i ärendet är tillräcklig för den prövning som ska göras.

Situationen i de områden som avses i NEDAB:s ansökan har under vissa somrar varit i det närmaste ohållbar, med så stora mängder stickmyggor att förhållandena har varit olidliga för människor som inte längre har kunnat vistas utomhus. Problemet har fått stora negativa konsekvenser för människors välbefinnande. Stickmyggor vid Nedre Dalälven bär på Sindbisviruset, ett myggburet fågelvirus som även infekterar människor och ger Ockelbosjukan. Den stora myggförekomsten kan innebära en direkt fara för människors hälsa. Det är därför angeläget att begränsa kläckningar av nya stickmyggor i de fall mängden överstiger en nivå som bedöms utgöra ett hot mot människors hälsa. Bekämpningsåtgärder måste därmed genomföras av tvingande orsaker som har ett väsentligt allmänintresse och det finns för närvarande inte någon praktiskt genomförbar alternativ lösning för att bekämpa massförekomst av stickmyggor på kort sikt.

Baserat på erfarenheter från tidigare år har NEDAB gjort bedömningen att bekämpning av stickmygglarver kan behöva utföras redan i maj för att antalet stickmyggor ska kunna reduceras till en rimlig mängd.

Regeringen bedömer att eftersom det i nuläget är oklart om bekämpningen har någon negativ inverkan av betydelse för Natura 2000-intressena, så är det i dag inte möjligt att före bekämpningen vidta några kompensationsåtgärder som fyller en ändamålsenlig funktion. Om det visar sig att den bekämpning som avses i det här ärendet får en sådan effekt att kompensation behöver ske beträffande något Natura 2000-område, måste berörda myndigheter vidta nödvändiga åtgärder. För att skapa förutsättningar för att kunna göra en bedömning av behovet av kompensationsåtgärder bör en noggrann uppföljning ske efter genomförd bekämpning.

Mot denna bakgrund finns förutsättningar att med stöd av 7 kap. 29 § miljöbalken tillåta Naturvårdsverket att ge tillstånd enligt 7 kap. 28 a § miljöbalken.

Med hänsyn till att de långsiktiga effekterna av en storskalig användning av VectoBac G ännu inte är tillräckligt utredda och till att det inte är klarlagt vilka effekter på Natura 2000-områdena som en storskalig bekämpning av myggor i de aktuella områdena kan få över tid bör bekämpningen begränsas till det som är nödvändigt för att göra situationen uthärdlig under sommarsäsongen 2014 och få utföras vid högst fyra tillfällen per område.

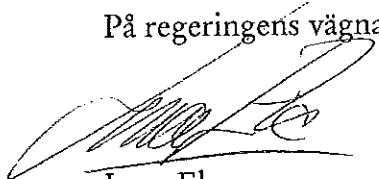
Bekämpningen bör, mot bakgrund av bl.a. vad Naturvårdsverket har anfört, begränsas till områden där mängden stickmyggor vid något mättillfälle uppgått till minst 5 000 per fälla och fångstnatt. Naturvårdsverket bör fastställa områdenas närmare avgränsning. Som villkor för bekämpningen bör gälla att den följs upp.

Regeringen konstaterar att vittryggig hackspett, som är akut hotad enligt den s.k. rödlistan, häckar i områden som berörs av ansökan. Bobygandet påbörjas i mars–april och ungarnas utflygning sker i slutet av maj eller första hälften av juni. För att inte riskera att de vittryggiga hackspettarna utsätts för en oacceptabel störning under häckningstiden får bekämpning endast utföras under perioden juni–augusti 2014 i de områden där de häckar.

Regeringen vill framhålla att metoden för bekämpning av stickmyggor genom spridning av Bti inte är en långsiktigt hållbar lösning. Länsstyrelsen i Gävleborgs län har nyligen redovisat sitt uppdrag "Förslag till hur myggproblemet vid Nedre Dalälven kan hanteras på lång sikt". Denna redovisning är nu under beredning inom Regeringskansliet. Naturvårdsverket har fått regeringens uppdrag att utvärdera effekterna av bekämpning av översvämningsmyggor. Med utgångspunkt i bl.a. dessa underlag kommer regeringen inför eventuella framtida prövningar att ha betydligt bättre kunskapsunderlag avseende långsiktiga hållbara lösningar. Regeringens uttalade mening är att användandet av VectoBac G bör minskas. Det är därför viktigt att arbetet med regionala landskapsstrategier och skötselinsatser som bedrivs i länsstyrelsens regi för att finna mer långsiktiga lösningar fortsätter. I Deje i Forshaga kommun har kommunen fortsatt att planera för och utveckla alternativa miljövänliga lösningar med gott resultat. Kommunens insatser har fått ett positivt

mottagande lokalt. Regeringen ser även positivt på alternativet att genom frivilligt samarbete med vattenkraftbolagen undersöka vilka möjligheter det finns att göra justeringar av vattenföringen som kan bidra till att reducera myggproduktionen och gynna biologisk mångfald.

På regeringens vägnar

Lena Ek

Caroline Weckfelt

Kopia till

Försvarsdepartementet/SSK
Socialdepartementet/FS, SAM, SFÖ
Finansdepartementet/BA
Utbildningsdepartementet/F
Landsbygdsdepartementet/LB, ELT
Näringsdepartementet/E, RT
Centrum för biologisk mångfald
Folkhälsomyndigheten
Havs- och vattenmyndigheten
Jordbruksverket
Kemikalieinspektionen
Länsstyrelsen i Dalarnas län
Länsstyrelsen i Gävleborgs län
Länsstyrelsen i Uppsala län
Länsstyrelsen i Västmanlands län
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap
Skogsstyrelsen
Socialstyrelsen
Stockholms universitet
Sveriges lantbruksuniversitet
Umeå universitet
Avesta kommun
Gävle kommun
Heby kommun
Sala kommun
Sandvikens kommun
Tierps kommun
Älvkarleby kommun
Region Dalarna
Regionförbundet Gävleborg
Regionförbundet Uppsala län
Fortum AB
Nedre Dalälvens Utvecklings AB
Naturskyddsföreningen, Box 4625, 116 91 Stockholm
Världsnaturfonden WWF, Ulriksdals Slott, 170 81 Solna